

Novoletni pogovor z Jožetom Ostermanom, predsednikom MK SZDL Ljubljana

S tako socialistično zvezo še nismo zadovoljni

Že v navadi je, da v uredništvih ljubljanskih občinskih glasil ob novem letu povabimo h pogovoru enega od eminentnejših predstavnikov našega mesta. Za letošnji intervju smo zaprosili predsednika mestne konference SZDL Ljubljana Jožeta Ostermana; povod za odločitev sta bili dejstva, da je letošnje leto volilno leto socialistične zveze, hkrati pa je prav SZDL tista organizacija, ki ob novih družbenih gibanjih in tudi zaradi kriznih razmer, dobiva drugačno podobo in pomen. Jože Osterman se je ljubeznivo odzval naši prošnji. Z njim so se pogovarjali uredniki Slavko Gerlica iz Naše skup-

nih stvarih mislijo. To se je dogajalo na raznih shodih, pa tudi na drugih krajih. S tem, da smo bili soorganizator, smo dali afirmativni značaj tudi takim vrstam politične dejavnosti, tako da se je prostor demokracije le nekoliko odprl, nekoliko profiliral, čeprav ne morem reči, da je že oblikovan. Zdi se, da smo v otroški fazi demokracije; dostikrat se pogovarjamo o imaginarnih stvareh, bistveno pa nam uha. Jaz sem prepričan, da vsa politična struktura ni uspela zagrabiti problema inflacije tam, kjer bi ga morala.

Letos smo dobili še problematičen antiinflacijski program, na katerem ni mogoče

motivacijo. Če pa bi ta gibanja prevesili v pozitivna, bi bil to izjemen uspeh.

Ali taka SZDL, kot jo imamo, zadovoljivo obvladuje razmere na območju petih ljubljanskih občin? Ali dovolj dobro zajema vse tiste interese, ki se v zadnjem času pojavljajo med občani, kot na primer mirovna in ekološka gibanja, verska vprašanja...

Mislím, da s socialistično zvezo, tako kot jo imamo, ne moremo biti zadovoljni. Dostikrat se pokaže, da krajevne konference izredno pomanjkljivo delajo, ali pa sploh ne delajo. Tako je na primer za Bežigradom kar nekaj krajevnih konferenc, ki niso imele letne

terese in jim tudi daje podporo. V večini teh gibanj gre za zanimive, afirmativne interese, ki širijo poglede na socialistično samoupravno birokracijo, seveda pa ni vse zlato, kar se pojavi. Družbena gibanja stvari v načelu postavljajo pošteno, radikalno, imajo pa premalo sposobnosti, da bi objektivno pregledala realne možnosti razreševanja, zlasti finančne, in nekatere nujnosti, ki se pojavljajo na takem prostoru, kot je Ljubljana.

V zadnjem obdobju so pri sprejemanju različnih prostorskih dokumentov vse pogostejša »upiranja« krajevnih skupnosti. Prihaja do nesoglasij med krajevnimi skupnostmi in občinskimi upravnimi organi. Taki primeri so bili v krajevnih skupnostih Polhov Gradec, Bizovik, Preska... Ali je to znak, da je bila socialistična zveza pri sprejemanju dolgoročnih prostorskih dokumentov premalo navzoča? Ali naj v takih primerih občinska SZDL »potegne« z občinskimi upravnimi organi ali s krajevno skupnostjo?

Prostorski dokumenti so odraz dveh činiteljev; prvi je ta, da se je izredno okrepila ekološka zavest, kar je dobro, vendar s tem nismo imeli v tolikšni meri opravka, ko smo snovali dolgoročne in srednjeročne plane. Drugi faktor je na žalost vse večje lokalistično obnašanje in zapiranje vase, kar je posledica manjših materialnih možnosti in manjših solidarnostnih občutkov. V vsaki krajevni skupnosti so problemi, ki jih nekateri poskušajo »odlagati« zunaj meja KS. Moram reči, da mnogi pogojujejo uspešnost svojega političnega dela v KS prav z razrešitvijo teh prostorskih zadev. Žal je res, da je to eden od kazalcev uspešnosti krajevne samouprave v očeh ljudi. Tako prihaja do »upiranja« krajevnih skupnosti, čeprav vsako upiranje še zdaleč ni problematično in neupravičeno.

Glede kamnoloma Hrastenica v KS Polhov Gradec mislim, da imajo krajsani deloma prav, saj je eksploatacija tega kamnoloma skrajno neodgovorna, tehniško problematična in razdiralna za naravo. Skrb vzbuja dejstvo, da je nezaupanje prišlo do take ravni, ko krajsani ne marajo verjeti niti tega, da bi bilo mogoče s primernim ureditvenim načrtom kamnolom postopoma sanirati. Lju-

nosti, Niko Isajevič iz Dogovorov in Vera Vogrinčič iz Javne tribune, prispevek pa je za objavo pripravila Darja Juvan.

Od pomladi ste predsednik MK SZDL. V tem letu je dejavnost socialistične zveze bolj živahna kot običajno, tudi zato, ker je to volilno leto organizacije. Kaj vi menite o delovanju socialistične zveze v Ljubljani?

Zagotovo je lanski rezultat referendumov v Ljubljani ena od poglobitvenih značilnosti življenja v tem letu v našem mestu. Tu je bila socialistična zveza precej izpostavljena; tako je ob referendumu in še spomladi vladala v njej kot tudi v vseh njenih frontnih delih precejšnja apatija političnega vzdušja. Temu se je pridružil še zaostren materialni položaj, saj so trendi slabši kot so bili, recimo, zadnjih dvajset let, in to seveda niso ugodne razmere za uspešno delo.

Vendar so navzoči tudi dobri znaki. Mislim, da smo odprli nekatere probleme Ljubljane tudi širše, na način, ki daje ljudem nekoliko več možnosti, da sami povedo, kaj si o določ-

graditi družbene klime. Politični delavec seveda zdaj ne more skupaj z drugimi viti rok in kritizirati vlado, ampak mora nekaj »potegniti« skupaj. Z zadnjimi ukrepi je nadaljnjih dvajset odstotkov Ljubljančanov prišlo na nivo revščine, ki je grozljiva tudi zato, ker človeka sili, da se posveča vprašanjem preživetja in zato ne more nobene misli nameniti drugim stvarem. Če kdo misli, da je mogoče v takem ozračju nabirati točke v smislu razvoja, se seveda moti.

Vsekakor smo v naših programskih usmeritvah zapisali, da bomo dosledno izpeljevali antiinflacijski program in sproti opozarjali, če se bo pokazalo, da na nekaterih področjih zadeve ne gredo dobro; v takih primerih bomo predlagali tudi spremembe. Če pa se bo zgodilo, da te ne bodo upoštevale, bomo zahtevali odgovornost, hkrati pa se zavedali tudi svoje lastne. To zveni dramatično, je pa v tem času edino logično. Tukaj vidim socialistično zvezo zlasti kot moralni faktor, ki bi lahko zaustavil negativna politična gibanja, zlasti tista, ki zadevajo vzdušje in

programske seje, tudi drugje v Ljubljani bi se našla katera, izjema je le Center, kjer so vse krajevne skupnosti izpeljale konference. Ponavadi tam, kjer KK SZDL ni, delajo sveti in skupščine, toda to je daleč od tega, da bi taka krajevna skupnost zadovoljivo odražala interese ljudi. Obenem pa je tudi obratno; vse več je administrativnega urejanja stvari in zmeraj manj je možnosti za pametno, poglobljeno delo socialistične zveze.

Kaj narediti? Če bo ZK uresničila nekatere svoje sklepe in aktivirala svoje člane na terenu, bi to lahko bilo jedro, ki bi izpostavilo nekatere oblike dela. V krajevni skupnosti bi lahko v okviru SZDL zbrali krog ljudi, ki pa ne bi smeli biti le komunisti, saj bi v tem primeru šlo za podvajanje osnovne organizacije. Z angažiranjem širšega kroga ljudi bi premostili nekatere težave, vzpostavili kontrolo javnosti nad tem, kar se dogaja in dosegli, da bi javnost tudi bila udeležena pri nekaterih odločitvah.

Omenili ste družbena gibanja. Mislim, da socialistična zveza deloma že zajema te in-

bljana tak kamnolom potrebuje, zato je bolje sanirati tega, ga izkoriščati, dokler je mogoče, nato zapreti rano, kot pa na nedotaknjem območju odpreti nov peskopol. Treba je uvideti, da Polhograščani ne živijo le v svoji krajevni skupnosti, marveč z delom svojih interesov tudi v Ljubljani.

Primer čistilne naprave v Zalogu, ko je krajevna skupnost Zalog oblikovala svojo ekspertno skupino in na sijaen način izvedla ekspertizo dala zelo veliko tehtnih pripomb, ki so bile tudi upoštevane, tako da je zdaj prišlo do soglasja, je zgled, ki bi ga morali poskušati uveljavljati kjer se le da. Če se bodo problemi še nadaljevali in če se bo izkazalo, da je zdaj prišlo do soglasja, je zgled, ki bi ga morali poskušati uveljavljati kjer se le da. Če se bodo problemi še nadaljevali in če se bo izkazalo, da je zdaj prišlo do soglasja, je zgled, ki bi ga morali poskušati uveljavljati kjer se le da.

Pri sprejemanju dolgoročnih prostorskih načrtov je socialistična zveza bila premalo navzoča; vsi smo bili premalo prisotni, ampak kot sem že rekel, okološka zavest je takrat bila bistveno manjša kot je danes.

Ali naj občinska SZDL »potegne« upravni organi? Jaz mislim, da bi morala biti nevtralna. Je pa to težko storiti, tudi zato, ker je ta organizacija ena od porabnic občinskega proračuna, pa tudi tekoči opravki potekajo na nekih osebnih ravneh, zato se je človeško težko distancirati. Je pa treba najti prostor, kjer naj se razgredo vsi argumenti, potem pa »stisniti« za vrat občinsko upravo ali pa človeka, ki je za to odgovoren.

Vendar vnaprej soditi, da imata politika in občinska uprava negativen oziroma nasprotujoč odnos do razreševanja prostorskih vprašanj, je neumnost. V upravnih organih je ekološka zavest prav na takem nivoju kot v krajevnih skupnostih, zato mislim, da je treba graditi na zaupanju. Razvoj Ljubljane je treba zagotoviti, sicer bomo že čez nekaj let nazadovali.

Problemi na področju komunale, prometa, ekologije so v Ljubljani veliki. Najbrž nas bo teplo to, da referendum za IV. samoprispevek ni uspel. Te probleme bomo poskušali reševati z majhno akumulacijo, ki je na voljo. Številke kažejo, da so vprašljive celo štiri glavne naložbe: Žale, deponija smeti, čistilna naprava in sanacija Toplarne. To, kar zdaj delamo, ni sanacija, je krpanje in stagnacija, tega pa smo se v Ljubljani, ko smo se odločali o samoprispevku, premalo zavedali. Če bo šlo tako naprej, bomo Ljubljano v naslednjih dvajsetih letih morali razselje-

vati, saj so življenjski pogoji tu skrajno neugodnosti.

Čeprav ste na to vprašanje deloma odgovorili že v prejšnjih odgovorih, naj ga vseeno postavimo: kateri bodo glavni poudarki dale socialistične zveze v Ljubljani prihodnje leto?

Zniževanje inflacije, reševanje razvojnih in infrastrukturnih zagat bodo glavni poudarki dela. Prav infrastruktura bo v prihodnjih letih zagotovo v ospredju našega zanimanja. Ljubljana ima določen družbeni standard, vendar se še vedno razvija, rastejo naselja, infrastruktura pa je pravzaprav blokirana. Poglejte: prispevek 0,5 odstotka je strahovito slabo podpisan – samo okoli 53 odstotkov –; veliko podpisnikov tudi še ni poravnalo svojih obveznosti. Iz tega prispevka naj bi adaptirali ali na novo zgradili 21 objektov. Očitno je, da je bilo vse skupaj napačno planirano. Dejstvo je, da ta program ne bo realiziran, in to bo v Ljubljani eden glavnih političnih problemov v prihodnjih letih. Bežigrad hoče dokončati zdravstveni dom, pričeti iz samoprispevka; človek to sicer popolnoma razume, a tu so nekatere nujne potrebe, na primer fužinska šola...

Problematična je tudi nadaljnja obnova gradu, sanacija srednjih šol... Najbrž vam je znano, da nam bo v srednje šole »vdrlo« tisoč dijakov več kot zdaj, in to ob dejstvu, da že zdajšnje stanje rešujemo s prizidki in kontejnerji. Tako pa je le v Ljubljani, kajti v drugih srednješolskih centrih se populacija po obsegu ne veča, pravzaprav se prazni, in to na račun Ljubljane. Nesmotnost v organizaciji šolske mreže glade prostora plačuje zdaj Ljubljana. Ureditev tega vprašanja bo zahtevna naloga za širši slovenski prostor.

Program interesnih dejavnosti med mladimi se krči. Vir zanje so vedeli predvsem v združenem delu, kar je v preteklosti dejansko tudi bilo, vsaj v občini Šiška, zdaj pa se tudi ta vrata zapirajo. Vprašljivo je že uresničevanje osnovnega programa. Drugo pa je, da usiha volja do ljubiteljskih dejavnosti v kulturi. Pri nas je to izredno razvejano, ampak zdaj tudi tistega minimuma denarja, ki jim je bil zagotovljen, ni več.

Kar se tiče mislim, da so vsa društva koristna, so pa različne vrste in se je treba do njih tudi različno obnašati. So društva, ki je njihov osnovni namen nastopanje; so kvalitetna in nadomeščajo v nekem smislu ponudbo poklicnega gledališča, kjer ga ni. So pa tudi društva, tudi zaradi sposobnosti igralcev in možnosti, ki jih imajo, ki so namenjena

predvsem notranjemu bogatenju tistih, ki v njih delajo. Prepričan sem, da pri teh ne bo mogoče tako pristopiti le financiranju kot pri prvih, ki izkazujejo neko kvaliteto, ampak bodo morali za raznimi oblikami članarine več prispevati k temu, da bodo to lahko še naprej počeli. Če je v njih res prava ljubezen do kulture, jim to ne bo težko.

Kar zadeva mladino, imate popolnoma prav. Po moji logiki je investicija v mladino najboljša naložba. Ker so te interesne dejavnosti, če jih gledamo v okviru družbene bilance, marginalne vsote, bi jim morali dati absolutno prednost. Mislim, da je v tem času krize nujno, da je v ospredju ravno mladina. Naš svet za družbeno-ekonomski položaj žensk, ki še posebej občuti te težave, je že sprožil pobudo za sekcijo,

ki naj bi jo prav o teh stvareh organizirali drugo leto spomladis in se tu pogovorili o delovanju teh tako imenovanih mejnih dejavnosti kot tudi še o katerih drugih stvareh.

Na koncu našega pogovora še tradicionalno vprašanje: kaj bi našim bralcem zaželeli ob vstopu v novo leto?

Kot vedno ob takih priložnostih bi jim zaželel veliko uspehov in čimveč zdravja. Zaželel bi tudi, da bi vsaj ob koncu leta to vse bolj pešajoče ljubljansko gospodarstvo pokazalo boljše rezultate glede akumulacije. Upam tudi, da se bomo v tej deželi pametno pogovorili okrog nove ustave, kar je za nas v zelo pomembno, in da bomo dobili ustavo, ki bo motivirala za boljše delo in ohranila zaupanje v to državo.

Uspeh ne zagotavljajo le številke

OK ZRVS Šiška

Programsko-volilne konference potekajo tudi v krajevnih in občinskih Zvezah rezervnih vojaških starešin, šišenska pa je to nalogo opravila na svoji programsko-volilni konferenci 15. novembra, le-te pa se je po poročilu predsednika verifikacijske komisije udeležilo kar 72 odstotkov?! Če sledimo poročilu predsednika OK ZRVS Stanka Čuferja o minulem delu, zlahka pridemo do dveh rezultatov: v svojem delu so zabeležili nekatere premike na bolje, zlasti pri usposabljanju rezervnih vojaških starešin. Če pa se ozremo v številke prisotnosti na sestankih in pouku, pa lahko mirno zapišemo, da so rezultati porazni. Primer: na vse štiri sklice za usposabljanje se je odzvalo največ 35 odstotkov vabljenih in to je številka, ki ni preveč spodbudna.

Programsko-volilne konference so se udeležili tudi predstavniki republiške in mestne Zveze rezervnih vojaških starešin, predstavniki družbenopolitičnih teles naše občine in še nikaj drugih gostov. Zvrstilo se je več kot deset razpravljavcev. Razen štirim ali petim, mad njimi tudi Maruški Letnarjevi, delegatu iz vojašnice Boris Kidrič, KO ZRVS Komandanta Staneta in še dvema, lahko očitamo, da konferenci niso dodali kaj novega. Slišali smo precej že obrablenih dejstev, o tem, kako bi izboljšali udeležbo na pouku za rezervne vojaške starešine in kako pridobiti mlade za vojaške poklice, pa dolgo nič, dokler se ni oglasil delegat iz vojašnice:

»Da sem jaz star še enkrat 18 let in da sem Slovenec, v sedanji klimi bi se prav tako nerad odzval vojaškemu poklicu!« Ni kaj, pošteno povedano. To pa zaradi tega, ker nihče od razpravljalcev ni rical teme, zakaj se mladi neradi odločajo za vojaške poklice. Vse več je bilo ugotavljanja, da so vzroki za takšno stanje v nagrajevanju in stimulaciji in v časopisnih stolpcih tednika »Mladine«. V določeni meri drži eno in drugo, toda nihče od razpravljalcev ni znal ali si ni upal načeti razprave o dejanskih vzrokih, ki odvrčajo mlade od vojaškega poklica in poklica rezervnih starešin. O tem je bilo precej govora na nedavni konferenci republiške konference Zveze rezervnih vojaških starešin Slovenije, in kar škoda je, da je vsega tistega tako malo našlo prostora na sejah občinskih in krajevnih konferenc ZRVS.

Ob koncu dveurne razprave so sprejeli poročilo, izvolili delovna telesa za obdobje naslednjih dveh let (za predsednika je bil ponovno izvoljen Stanko Čufer prav tako je njegov namestnik Vlado Vindiš), sprejeli program dela, najboljšim članom – rezervnim vojaškim starešinam pa izročili zvezna in republiška priznanja.

Jože Čurin